

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 listopada 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. , Inspektorat w Ł. stwierdził, że M. W. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy , dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60 % kwoty minimalnego wynagrodzenia nie podlega od dnia 20 czerwca 2014 r. ubezpieczeniom społecznym: ubezpieczeniu emerytalnemu, ubezpieczeniom rentowym, ubezpieczeniu chorobowemu oraz ubezpieczeniu wypadkowemu , a od dnia 8 lipca 2014 r. dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawczyni z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej dokonała zgłoszenia jako płatnik składek do ubezpieczeń społecznych, dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od 20 czerwca 2014 roku. Wnioskodawczyni rozliczyła składki na ubezpieczenie społeczne: za czerwiec 2014 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 824,12 zł , za lipiec 2014 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 2 247,60 zł , za sierpień 2014 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 2 247,60 zł oraz za wrzesień 2014 r. w kwocie 674,28 zł. W ocenie organu rentowego działania M. W. (1) polegające na zgłoszeniu się do ubezpieczeń z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej były podyktowane interesem prywatnym (tj. uzyskaniem , po krótkotrwałym okresie od zgłoszenia – zasiłku macierzyńskiego z ubezpieczenia chorobowego) czym wnioskodawczyni naruszyła zasady współzycia społecznego.

/decyzja k.32-35 akt ZUS/

W dniu 17 czerwca 2015 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie M. W. (1) od powyższej decyzji , w którym wniosła o jej zmianę poprzez uznanie ,że od 20 czerwca 2014 r. podlega ubezpieczeniom społecznym. Odwołująca wskazała , że jej działalność gospodarcza polega na prowadzeniu gabinetu logopedycznego. M. W. (1) podkreśliła ,że jest dyplomowaną logopedą oraz ,że posiada doświadczenie zawodowe w tej dziedzinie. Odwołująca wskazała ,że nadal prowadzi gabinet logopedyczny oraz ,że opłaca składki w takiej samej wysokości jak przy rozpoczęciu prowadzenia działalności gospodarczej.

/odwołanie k.2-6 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie , która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 7 lipca 2015 r. organ rentowy wniósł o jego odrzucenie (organ rentowy wskazał ,że zaskarżona decyzja została skutecznie doręczona w dniu 28 listopada 2014 r.) lub oddalenie . W uzasadnieniu odpowiedzi organ rentowy przedstawił argumentację jak w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.75-76 odwrót/

Postanowieniem z dnia 13 października 2015 r. Sąd przywrócił wnioskodawczyni termin do wniesienia odwołania.

/postanowienie k.82/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni M. W. (1) posiada wykształcenie wyższe (jest magistrem filozofii) oraz ukończyła kursy przygotowujące ją do pracy w charakterze pedagoga – logopedy.

/dokumentacja k.88/

W okresie od 1 września 2004 r. do 21 stycznia 2005 r. wnioskodawczyni była zatrudniona na stanowisku logopedy w Specjalnym Ośrodku Szkolno – (...) dla Dzieci S. w Ł..

/świadectwo pracy – dokumentacja k.88/

W okresie od 1 marca 2005 r. do 21 marca 2006 r. M. W. (1) była zatrudniona na stanowisku nauczyciela – logopedy w Specjalnym Ośrodku Szkolno – (...) dla Dzieci S. w Ł..

/świadczenie pracy – dokumentacja k.88/

W okresie od 1 września 2006 r. do 6 lutego 2007 r. wnioskodawczyni była zatrudniona na stanowisku nauczyciela – logopedy w Specjalnym Ośrodku Szkolno – (...) dla Dzieci S. w Ł..

/świadczenie pracy – dokumentacja k.88/

W okresie od 1 września 2007 r. do 30 czerwca 2008 r. M. W. (1) była zatrudniona na stanowisku nauczyciela logopedii w Przedszkolu w R..

/świadczenie pracy – dokumentacja k.88/

W okresie od 1 września 2006 r. do 31 sierpnia 2007 r. oraz od 1 września 2007 r. do 31 sierpnia 2012 r. wnioskodawczyni była zatrudniona na stanowisku nauczyciela – logopedy w Specjalnym Ośrodku Szkolno – (...).

/świadczenie pracy – dokumentacja k.88/

Wnioskodawczyni wykonywała czynności nauczyciela - logopedy w oparciu o umowy cywilno-prawne.

/dokumentacja k.88/

W okresie od 19 lutego 2013 r. do 19 czerwca 2014 r. M. W. (1) pozostawała w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy jako osoba bezrobotna.

/dokumentacja k.88/

Z danych zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika ,że z dniem 20 czerwca 2014 r. M. W. (1) dokonała zgłoszenia działalności gospodarczej pod nazwą „ M. G. Logopedyczny. Przeważającym przedmiotem działalności gospodarczej jest działalność wspomagająca edukację.

/wpis k.2 akt ZUS/

M. W. (1) w dniu 20 czerwca 2014 r. dokonała zgłoszenia swojej osoby do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych , dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego oraz obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

/ustalenia w aktach ZUS/

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zadeklarowana przez wnioskodawczynię z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej wynosiła:

- za czerwiec 2014 r. - 824,12 zł

- za lipiec 2014 r. - 2 247,60 zł

- za sierpień 2014 r. - 2 247,60 zł

- za wrzesień 2014 r. - 674,28 zł.

/ustalenia w aktach ZUS/

W momencie rozpoczynania działalności gospodarczej wnioskodawczyni wiedziała ,że jest w ciąży.

/dokumentacja medyczna k.90/

W początkowym okresie ciąży M. W. (1) nie zdecydowała się rozpocząć prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na fakt, iż ciąża była zagrożona. W trzecim trymestrze ciąży zagrożenie ustąpiło i tym samym w chwili rozpoczęcia działalności gospodarczej nie było przeciwwskazań do jej prowadzenia.

/zeznania świadka M. W. (2) min.00:06:57 protokołu rozprawy z dnia 14 stycznia 2016 r., zeznania wnioskodawczyni k.113/

Działalność gospodarcza w początkowym okresie zazwyczaj nie przynosi dużych dochodów. W przypadku wnioskodawczyni potrzebne było zaufanie i zdobycie renomy. Należne składki wnioskodawczyni odprowadzała od normalnej stawki - 2 247,00 zł (minimalny wymiar na zasadach ogólnych). M. W. (1) nie odprowadzała składek na zasadach preferencyjnych z uwagi na fakt, iż w takiej sytuacji nie mogłaby świadczyć usług (w ramach prowadzonej działalności) na rzecz byłych pracodawców.

/zeznania świadka B. M. min.00:15:10 protokołu rozprawy z dnia 14 stycznia 2016 r./

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej wnioskodawczyni zajmuje się badaniem pacjenta pod kątem prawidłowości wymowy. Od badań wstępnych zależy czy terapia będzie kontynuowana. M. W. (1) w zależności od postawionej diagnozy decyduje o formie diagnozy (świadczy pomoc doraźną bądź przeprowadza dłuższą terapię). U podstaw podjęcia decyzji o rozpoczęciu działalności leży fakt, iż do wnioskodawczyni zgłosił się klient z dzieckiem pochodzenia amerykańskiego, z silnym akcentem, które nie realizowało odpowiednio jednej z głosek. W chwili obecnej wnioskodawczyni realizuje zlecenie na rzecz fundacji (...) sami” (która zajmuje się dziećmi głuchymi mającymi założone implanty) – zajmuje się grupą 20 podopiecznych.

/zeznania wnioskodawczyni k.113 /

W czerwcu 2014 r., z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej M. W. (1) osiągnęła przychód w wysokości 250,00 zł.

/rachunek k.15 akt ZUS/

We wrześniu 2014 r., z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej M. W. (1) osiągnęła przychód w wysokości 250,00 zł.

/rachunek k.14 akt ZUS/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów, zeznań świadków: M. W. (2), B. M. oraz wnioskodawczyni.

Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę w całości, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający by wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie czy wnioskodawczyni M. W. (1) od 20 czerwca 2014 roku faktycznie prowadzi działalność gospodarczą, czy też zarejestrowała działalność w celu dokonania z tego tytułu zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i uzyskania świadczeń z ubezpieczenia w związku z ciążą. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i wnioskodawczyni, w których wskazali na realne wykonywanie działalności gospodarczej w spornym okresie. W ocenie Sądu zeznania świadków w niniejszej sprawie są jasne, logiczne, wzajemnie co do zasady niesprzeczne.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie M. W. (1) w świetle zgromadzonego materiału dowodowego zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy wnioskodawczyni prowadziła działalność gospodarczą od dnia 20 czerwca 2014 roku, a zatem czy podlegała tym samym ubezpieczeniom społecznym od tego dnia.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na mocy art. 13 pkt 4 powyższej ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

W judykaturze i piśmiennictwie utrwalony jest pogląd, że obowiązkowe ubezpieczenie społeczne osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z rzeczywistego prowadzenia tej działalności.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać w pierwszej kolejności należy na definicję działalności gospodarczej zawartą w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 584 ze zm.). Działalnością gospodarczą w rozumieniu tej ustawy jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W orzecznictwie przyjmuje się, że cechami działalności gospodarczej są: 1) zawodowy (a więc stały) charakter, 2) związana z nią powtarzalność podejmowanych działań, 3) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania i 4) uczestnictwo w obrocie gospodarczym /por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 grudnia 1991 r., sygn. III CZP 117/91, opubl. OSNCP 1992 nr 5, poz. 65/. Podkreśla się także, iż dla uznania określonej przedmiotowo działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych: zarobkowości, zorganizowania i ciągłości. Brak którejkolwiek z nich oznacza, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej. Przesłanka wykonywania działalności gospodarczej w sposób ciągły nie jest rozumiana jako konieczność jej wykonywania bez przerwy, lecz jako zamiar powtarzalności określonych czynności w odróżnieniu od ich przypadkowości, sporadyczności lub okazjonalności. Przyjmuje się zatem, że działalność gospodarcza z założenia jest działalnością wykonywaną w sposób zorganizowany i nastawioną na nieokreślony z góry okres czasu, a ponadto związana jest z nią konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Nie uznaje się więc za działalność gospodarczą: działalności okresowej i sporadycznej /por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 listopada 2005 r., sygn. I UK 95/05, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 19-20, poz. 311, str. 863; postanowienie Sądu Najwyższego z 17 lipca 2003 r., sygn. II UK 111/03, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2003, Nr 17, poz. 1; wyrok NSA z dnia 19 marca 1991 r., (...) SA/Wa 898/90, (...) 1992, nr 3-4, poz. 58; wyrok NSA z dnia 17 września 1997 r., (...) SA/Wa (...), Pr. Gosp. 1998, nr 1, s. 32/.

W ocenie Sądu działalność wnioskodawczyni spełniała wszystkie powyższe elementy. Wskazać należy, że wolą wnioskodawczyni od samego początku było prowadzenie działalności gospodarczej i osiąganie zysku. Nie ulega wątpliwości, że działalność gospodarcza M. W. (1) nosiła znamiona zorganizowania oraz ciągłości. Świadczą o tym czynności jakie podejmowała wnioskodawczyni w całym rozpatrywanym okresie. W ocenie Sądu wnioskodawczyni nie osiągała w rozpatrywanym okresie znacznych przychodów, ale czyniła wszystko, aby działalność ta w przyszłości pozwoliła jej osiągnąć zamierzony zysk. Co godne podkreślenia, przedsiębiorca, który rozpoczyna prowadzenie działalności musi liczyć się z faktem, że działalność może nie przynieść w początkowym okresie zamierzonych zysków. W ocenie Sądu, początkowy okres prowadzenia działalności służy przede wszystkim pozyskaniu klientów, a brak spodziewanego zysku w tym okresie nie może przesądzać o braku prowadzenia działalności gospodarczej.

Przechodząc do kwestii podstawy wymiaru składek wskazać należy, iż M. W. (1) nie skorzystała z możliwości opłacania składek w preferencyjnej wysokości, ale wynikało to ze specyfiki prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że M. W. (1) liczyła się z możliwością świadczenia usług

na rzecz swoich byłych pracodawców (m.in. placówek oświatowych gdzie pracowała jako logopeda – nauczyciel) , a to z kolei wykluczało możliwość korzystania z preferencyjnej składki (art. 18 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Nie można twierdzić w świetle zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego ,że jedynym powodem , dla którego wnioskodawczyni zarejestrowała działalność była chęć skorzystania z tego tytułu ze świadczeń ubezpieczeniowych przysługujących po narodzinach dziecka wypłacanych od wysokiej podstawy.

Tutejszy Sąd podziela w pełni pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale 7 sędziów z dnia 21 kwietnia 2010 r. II UZP 1/10, zgodnie z którym Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonych ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Sąd Najwyższy wskazał, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu (art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy systemowej), a ubezpieczeniu chorobowemu na zasadzie dobrowolności (art. 11 ust. 2 ustawy systemowej). Objęcie ochroną ubezpieczeniową wiąże się z powstaniem obowiązku opłacania składek. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, w myśl art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, określa zawsze podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, jedynie z ograniczeniem wynikającym z art. 20 ust. 3 ustawy (podstawa wymiaru składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie może przekraczać miesięcznie 250% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale). W rezultacie zakwestionowanie zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe powoduje także zakwestionowanie podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe. Analiza art. 18 ustawy systemowej prowadzi do wniosku, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność została określona inaczej niż w przypadku ubezpieczonych, co do których podstawę tę odniesiono do przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 4 pkt 9 i 10) lub kwoty uposażenia, wynagrodzenia bądź innego rodzaju świadczenia. Łączy się to ze specyfiką działalności prowadzonej na własny rachunek i trudnościami przy określaniu przychodu z tej działalności. Z tych względów określenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne ustawodawca pozostawił osobom prowadzącym pozarolniczą działalność, stanowiąc w art. 18 ust. 8 ustawy, że podstawę tę stanowi zadeklarowana kwota, z zastrzeżeniem jej dolnej granicy w wysokości 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale (w brzmieniu obowiązującym przed 27 grudnia 2008 r.). W konsekwencji w przypadku tych ubezpieczonych obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ich wysokość nie są powiązane z osiągniętym faktycznie przychodem, lecz wyłącznie z istnieniem tytułu ubezpieczenia i zadeklarowaną przez ubezpieczonego kwotą, niezależnie od tego, czy ubezpieczony osiąga przychody i w jakiej wysokości. W odniesieniu do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego tych osób ustawodawca zastrzegł, jak wskazano wyżej, górną kwotę graniczną podstawy wymiaru składek w wysokości 250% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale. Inaczej rzecz ujmując, wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osób prowadzących działalność pozarolniczą w przedziale od 60% do 250% przeciętnego wynagrodzenia zależy wyłącznie od deklaracji ubezpieczonego, nie mając żadnego odniesienia do osiąganego przez te osoby przychodu. Po stronie osoby prowadzącej pozarolniczą działalność istnieje zatem uprawnienie do zadeklarowania w granicach zakreślonych ustawą dowolnej kwoty jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, wobec czego sposób w jaki realizuje to uprawnienie zależy wyłącznie od jej decyzji. Ingerencja w tę sferę jakiegokolwiek innego podmiotu jest więc niedopuszczalna, chyba że ma wyraźne umocowanie w przepisach.

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczona udowodniła, iż poczynając od 20 czerwca 2014 roku prowadziła działalność gospodarczą, w związku z czym Sąd uznał odwołanie wnioskodawczyni za zasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz M. W. (1) kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Wysokość wynagrodzenia została ustalona na podstawie § 12 ust. 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz.461 z późn. zm.)

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.